

Джерела та література

1. Парламент в Україні: тенденції та проблеми становлення (Аналітична доповідь Центру Разумкова) // Національна безпека. – 2003. – №2(38). – С. 2-30.
2. Росенко М. Становлення парламентаризму в Україні: теорія, методологія, практика: монографія / Марія Розенко. – Львів, 2011. – 368 с.
3. Думки голів Парламенту попередніх скликань // Національна безпека. – 2003. – №2(38). – С. 30-35.
4. Конституційний Договір між Верховною Радою та Президентом України «Про основні засади організації та функціонування державної влади та місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України» // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – №18.
5. Бандурка О.М. Влада в Україні на зламі другого і третього тисячоліть / О.М.Бандурка, В.А.Греченко. – Харків: УВС, 2000. – 303 с.
6. Древаль Ю.Д. Парламентаризм у політичній системі України (політико-правовий аналіз) / Ю.Д. Древаль. – Харків: Національний університет внутрішніх справ, 2003. – 280 с.
7. Журавський В.С. Становлення і розвиток українського парламентаризму / В.С.Журавський. – К.: Парламентське вид-во, 2002. – 344 с.

Полякова Л. И. Эволюционные процессы в становлении Парламента в Украине и взаимодействии между Парламентом и Президентом Украины (1990-2004 гг.)

Рассматриваются этапы эволюции Парламента, характеризуется взаимодействие между Парламентом и Президентом Украины с точки зрения эволюционных процессов. Определены основные документы, которые призваны распределить полномочия по линии Президент-Верховный Совет. Анализируются периоды президентства Л.Кравчука и Л.Кучмы и их взаимодействие по линии Президент-Парламент, влияние президентов на орган законодательной власти на разных этапах становления независимой Украины. Дается характеристика деятельности Верховного Совета первого, второго, третьего и четвертого созывов с точки зрения развития парламентаризма и становления органа законодательной власти.

Ключевые слова: эволюция, взаимодействие, государственная власть, Конституция, Закон, договор, Президент, Парламент.

Polyakova L. I. The Evolutionary Processes of Formation of the Ukrainian Parliament and the Interaction between the Parliament and the President of Ukraine

The stages of evolution of the parliament are viewed, it is characterized the interaction between the parliament and the President of Ukraine in terms of the evolutionary processes. The key documents that call for separation of the responsibilities in line President - The Supreme Soviet (Verkhovna Rada) are identified. The periods of presidency of L. Kravchuk and L. Kuchma and their co-operation within the line President-Parliament, the influence of presidents on the legislative government body on the different stages of establishment of independent Ukraine are analysed. The description of the activity of the Verkhovna Rada of the I, II, III and IV convocations is given from the point of development of parliamentarism and becoming of legislative government body.

Keywords: evolution, interaction, state authority, Constitution, law, agreement, president, Parliament.

УДК 94:329.14 (477) "20/21"

В. В. Мороко

МІСЦЕ ТА РОЛЬ САТЕЛІТНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ПАРТІЙНОМУ БУДІВНИЦТВІ

Стаття присвячена дослідженню припартійних громадських організацій. В роботі пропонується нове бачення місця та ролі сателітних організацій в партійному будівництві. Робиться висновок про те, що обрана сучасними партіями організаційна конструкція повністю нівелює всяку самодіяльність та внутрішній потенціал пересічного члена партії. Наголошується на тому, що принцип демократичного централізму паралізує будь-яке новаторство і низових ланок партій, і регіональних структур, що на перший щабель виводить виключно лідерів партій та їх оточення, робить їх єдиними реально існуючими та діючими членами власних партій.

Ключові слова: партія, партійне будівництво, молодіжні організації, земляцтва.

Історія розвитку української держави протягом останніх двадцяти років ілюструє процес намагання посттоталітарного суспільства стати на рейки демократичних перетворень. Одна з провідних ролей в цьому процесі належить політичним партіям, які де-юре виконують функцію основних «посередників» у здійсненні взаємозв'язку і взаємодії між суспільством та державою. Традиційно вони досліджувалися під кутом розвитку того чи іншого окремого конкретного об'єднання чи організації або політичної течії. Як приклад – праці С. Бондаренко, О. Мардаренко, О. Шановської, Р. Маліновського, О. Назарчука, О. Слободян [1].

Подібна вибірковість призвела до того, що користуючись словами античного філософа, ми радше досліджуємо «тінь речей». Це є науково невиправданим. Більше того, поза увагою дослідників залишаються справжні мотиви і дійсні образи даних об'єднань. Так аналіз лише статутної будови партій, дав право стверджувати:

– всі вітчизняні політичні організації пройшли шлях від копіювання західних взірців будови до безальтернативного взяття за основу статутної будови КППС;

– посткапересна будова призвела до формалізації внутрішньопартійного життя. Основним критерієм успішності місцевих осередків та партій в цілому стала звітність – партії поступово починають існувати виключно на папері;

– невідповідність декларацій про демократичність внутрішньопартійних відносин таких асоціацій реаліям життя унеможливила будь-яку ініціативу з боку пересічного члена партії та відсторонила його від процесу прийняття рішень;

– намагання відповідати вимогам Закону України про політичні партії та публічне запевнення в масовості партій з боку їх керівників і засновників призвела до практики завищення чисельності та «дутості» цифр, які визначали наповненість партійних осередків;

– принцип демократичного централізму, відсутність більш-менш помітної кількості партійців у регіонах країни, атомізованість структурних підрозділів призводить до повної залежності партій не лише від рішень їх лідерів, а і від рівня влади, який ці лідери мають на той чи інший проміжок часу.

Реальна відсутність активних членів партій підштовхувала вітчизняних політиків на пошуки якоїсь універсальної їм заміни. Найпростішим способом виявилось створення сателітних організацій та перекладання на них функцій мобілізації прихильників, потенційного електорату та імітації діяльності в усіх суспільно важливих питаннях. Виходячи з цього, політичні організації не забували і про «роботу» з молоддю, жінками, профспілками, національними меншинами тощо. Втім, і тут вони не зрадили традиціям радянського партійного будівництва. Доречно буде нагадати, що ще в 1902 р. В. Ленін наголошував на важливості створення припартійної мережі. «По типу філіяльних відділів комітетів або його установ, мають бути організовані всі різноманітні групи, що обслуговують рух, – і групи студентської та гімназійної молоді, і групи, наприклад, сприяючих урядовці» [2].

З часом така практика з розряду організаційного ноу-хау більшовиків перейшла в свідому політику партійного будівництва. Так, в 30-х рр. Й. Сталін роз'яснював, що ВКП(б) є «організований загін робітничого класу. Хоча вона і не є єдиною організацією робітничого класу. У пролетаріату є ціла низка інших організацій, без яких він не може вести успішну боротьбу з капіталом: профспілки, парламентські фракції, безпартійні об'єднання жінок, друковані органи, культурно-просвітницькі організації, союзи молоді» [3, с.70]. Така розбудова і підхід до формування припартійної мережі притаманна не лише комуністичним організаціям, вона характерна для тоталітарних партій в цілому. Таж NSDAP крім SA та SD мала при собі молодіжну організацію «Гітлерюгенд» (що пройшла шлях від «Загону Адольфа Гітлера» до єдиної державної організації яка замінила конфліктний Імперський комітет німецького молодіжного руху з його понад 117 молодіжками) [4, с.140]. Створення подібних асоціацій практикувалося і соціал-демократами. Так, в організаційній структурі СДПГ часів Веймарської республіки існувала мережа ферайнів. Їх діяльність теж охоплювала всі сторони життя – від робітничих спортивних організацій до товариств бібліофілів та шахових клубів [5, с.228]. Але між ними та утвореннями комуністів і націонал-соціалістів була принципова різниця. Останні створювали власну мережу, одночасно захоплюючи, утримуючи та контролюючи державну владу. Тобто, головна мета подібних партій – якнайширше охоплення всіх верств населення заради тотального контролю – досягалася завдяки створенню розгалуженої мережі сателітних об'єднань. І, цілком логічно, що в кінці 50-х рр. СДПГ одночасно з прийняттям Годесбергської програми, відмовилася від реанімації подібних об'єднань, зробила акцент на діяльності партійних «мультифункціонерів» – безпосередньому спілкуванні провідних діячів партії всіх рівнів з пересічними громадянами. Інакше кажучи, на авторитеті окремого члена партії вибудовувався авторитет партії в цілому. В СРСР провідною ідеєю був культ переваги суспільного над індивідуальним. А тому на кінець радянської епохи в Україні крім ЛКСМУ існувало безліч об'єднань за професійною, гендерною, віковою ознакою, що були ще донедавна вмонтовані в тоталітарну систему керівництва країною та фактично рудиментарні як для демократичного суспільства.

Не дивлячись на це, традиція вибудовування подібних конструкцій збереглася і в сучасній Україні, але вже заради досягнення результатів під час виборчих перегонів. Майже всі партії мають в своїй структурі молодіжні організації. Останні в цілому пройшли декілька етапів становлення, які пов'язані не стільки зі змінами в молодіжному середовищі, скільки з кон'юнктурними вимогами виборчого законодавства [6]. Нагадаємо, що завдяки змінам в ньому протягом першої половини дев'яностих років молодіжні об'єднання були відтіснені від активної політичної діяльності та перестали бути самостійними суб'єктами виборчого процесу. Це стало переломним етапом у розбудові молодіжних громадських об'єднань. Якщо на початку 90-х рр. такі організації як СНУМ, СУС вели активну політичну боротьбу, то з середини 90-х вони перетворилися або на припартійні проекти, або лідери цих асоціацій намагалися створити на їх базі молодіжні політичні партії. До першої категорії слід віднести молодіжки партій, до другої – Молодіжну партію, Братство, Віче, КОП, Нову Генерацію, Пору тощо. Невдачі останньої категорії партій ще більше нівелювали значення молодіжного руху. Тому єдиним місцем, де він формально зберігся виявилася мережа партійних молодіжок. Аксиомою стало одночасно зі створенням нової партії реєструвати паралельно і молодіжну. Так, СДПУ(О) утримувала УСДМ, СКМ, СДМАУ; НДП – НДЛМ; НРУ – «Молодий Рух»; КПУ – ЛКСМУ; СПУ – СКМ, СМС; ВО «Громада» – Молоду Громаду; ПСПУ – Молоду Гвардію; ПР – СМРУ тощо. Втім, як і їх попередник та аналог ЛКСМУ, дані організації займалися головним чином імітацією бурхливої діяльності заради освоєння бюджетних коштів через Мінсім'ї та молоді. Останнє зробило можливим створення підконтрольного державі, а тому і «партіям влади», об'єднання УНКМО. Події 2004 – 2005 рр. кардинально змінили розклад політичних сил в країні, що в свою чергу позначилося і на УНКМО та молодіжному русі. Тепер на проекти підконтрольних экс-провладним партіям молодіжних організацій кошти не надавались. Це призвело до спаду навіть показового молодіжного руху. Однак, дана ніша не може бути незаповненою. На територію України при активній підтримці ПСПУ, партій Русько – Український Союз (РУСЬ), Союз та інших

подібних маргіналів, починають поширювати діяльність антиукраїнські молодіжні рухи. Стала нормою діяльність філій НБП, Євразійського союзу молоді, АКМ в Києві, Харкові, АР Крим. Більш того, в Україні в лютому 2006 р. зареєстровані орієнтовані на молоді партії ПП «Велика Україна» та «Соціал – патріотична Асамблея Слов'ян» (СПАС). Остання в маніфесті заявляє, що «націоналсоціальна ідеологія – гарантійний фундамент побудови Великої Держави» [7]. Програмна риторика лідерів ПП «СПАС» та ПП «Велика Україна», які визначили себе за ідеологією як соціал-національна і соціал-патріотична організації відповідно, є певним поєднанням ідей соціального суспільства з ліберальними цінностями особистості на тлі показного націоналізму. Створені та зареєстровані у 2006 р. партії не стали впливовими. Так, «Велика Україна» всю увагу приділила боротьбі з мером м. Києва та НАТО і проведенню акцій з мистецьким ухилом. Швидше за все, використання чорного та червоного в кольорах партійного прапора та декларація соціал-патріотичного напрямку були просто піар-ходом, який так і не мав успіху. Подібною є створена в той же час ПП «Спільна дія», інформацію про «славну» роботу якої по формуванню «Третього гетьманату» можемо знайти лише на сторінках інтернет-журналів «Народний оглядач» та «Перехід IV». Дещо інша ситуація з ПП «СПАС». Очолена колишнім активістом УНА – УНСО Е. Коваленком організація відразу позиціонує себе як неонацистська. Використання в емблемі стилізованої свастики та червоного прапора з колом в центрі одразу поставило її в ранг імітаторів відомого бренду NSDAP. Втім, єдиним проявом діяльності даного об'єднання були лише проплачені провокації щодо кримськотатарської громади АР Крим. Ще однією організацією, створеною тепер вже Д. Корчинським, в минулому одним з лідерів УНА – УНСО, стало ВО «Братство». Маючи корені в ГО «Щит Батьківщини», дане об'єднання поступово дрейфувало від групи галасуючих на мітингах до відвертих провокаторів під час знакових політичних подій країни. Взятися за основу все ту ж нацистську символіку, «братчики» її дещо модернізували. Замість свастики в центр прапора вони помістили лик Христа, а за логотип обрали папський вензель. Аналіз основних творів Д. Корчинського («Війна в натовпі» та «Революція від кутюр»), відкрив ще одну сторону руху – тяжіння до плагіату. Більшість тез відверто запозичена у лідерів ультрарадикальних організацій Заходу періоду студентських заворушень 60-х рр. Це щось середнє між творами У. Мейнхов (RAF) та програмними виданнями групи «2-го червня» чи «Соціалістичного колективу пацієнтів (СПК)». До речі, останні відзначились не лише спробами терористичної діяльності, а й тим, що здійснювали напади на психіатричні заклади. Метою було довести хворобливий стан суспільства. Тобто, подібні вітчизняні «борці з режимом» є не що інше як бліда копія чи то RAF, чи то Червоних бригад. Отже, молодіжний сегмент України починають заповнювати ультра- та неонацистські організації, питання патріотизму для яких не є актуальним взагалі. І все це стало наслідком формалізму в діяльності партій влади та реалізації ними принципів підконтрольності молодіжного руху через УНКМО, як аналог взаємин між КПРС та ВЛКСМ.

Не залишили осторонь лідери партій жіночі, профспілкові та інші громадські об'єднання. Так, під патронатом НДП створювались та діяли НДО «Нова Україна» (Є. Кушнар'єв), Всеукраїнська Жіноча народно-демократична організація «Дія», Всеукраїнська спілка матерів загиблих (померлих) військовослужбовців в мирний час [8; 9]. У 1999 р. народні демократи бралися за створення Всеукраїнської організації пенсіонерів [10]. У свою чергу, СДПУ(О) мала в партнерах жіночі організації «Окраса» та «Леся», низку профспілок – працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості, побутового обслуговування населення, працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів, Асоціації льотної складу цивільної авіації [11]. Більше того, в 2008 р. ФПУ очолив народний депутат, член ПР В. Хара. Але навіть у період економічної кризи профспілки не артикулювали власну точку зору щодо захисту економічних прав своїх членів. Декларуючи сотні тисяч членів, у рамках загальнонаціональної акції протесту вони спромоглись «вивести» на вулиці в містах від декількох сотень до пари тисяч протестувальників в Донецьку. І лише тиск з боку влади у вигляді намагання конфіскувати ласий шматок власність профспілок викликав «щире» обурення останніх восени 2011 р.

Таким чином, вся діяльність політичних партій в цьому сегменті призвела до знищення молодіжного, жіночого, профспілкового рухів як альтернативних, перетворивши їх на знаряддя полювання за голосами виборців, або ж на засіб для створення ілюзії масової підтримки власних дій.

Ще одним з важливих елементів всеохоплюючої мережі, вибудованої політичними партіями, стали об'єднання, створені за етнічною або ж територіальною ознакою. Це земляцтва та національно-культурні товариства (НКТ). Публічно дані об'єднання дистанціюються від будь яких партій, що дає привід не вважати їх сателітними. Втім, реалії інші. І за діями, і за наповненням керівних органів ці організації є фактично альтернативним майданчиком для лобювання інтересів своїх членів. Останні майже стовідсотково є не просто представниками тієї чи іншої політичної сили, а й найчастіше входять до складу керівних органів партій. На активну політичну спрямованість вказує і динаміка створень цих організацій, яка прямо корелюється зі змінами в партійно-політичній системі країни. Тобто залежить від напруги боротьби та формальної необхідності залучення якнайширшого кола прибічників (див. табл. 1).

Таблиця 1. Динаміка створення земляцтв та національно-культурних товариств

	1992	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2006
Земляцтв	0	2	3	11	13	19	21	24	26
Національно-культурних товариств	4	16		18		25		33	44

Очевидними є піки їх створення напередодні виборчих кампаній. Втім, є доволі вагома різниця. Земляцтва створені і очолюються колишніми першими особами партійно-господарської номенклатури УРСР і нинішніми можновладцями. Рівень представництва вищої бюрократії країни в цих об'єднаннях чи не найбільший серед всіх неурядових організацій. Так, громадську організацію земляцтво буковинців в Києві «Буковина» очолює колишній Перший секретар ЦК ЛКСМУ В. Цибух, фундаторами і членами «Земляцтва Крим – Севастополь» є Г. Старовойтова (колишній прокурор прокуратури Красноперекопського району АРК, нардеп з МДГ, в подальшому член ЦВК), В. Макаренко (колишній перший секретар Кримського ОК КПУ), Н. Карпачова (Уповноважена ВР України з прав людини, член ПР). Не менш вагомі особистості очолюють Сумське земляцтво. Його Головою став В. Стельмах, Почесним Головою В. Ющенко. Серед членів Ради бачимо М. Дорошенка (головний редактор газети "Україна молода") та В. Кременя (Президент Академії педагогічних наук України, колишній очільник Міністерства освіти, член Політбюро та Політради СДПУ(О) до 2005 р.). Фактично в усіх земляцтвах пліч-о-пліч знаходяться представники партійної еліти без огляду на конкретну партійну приналежність останніх, що робить ці об'єднання, в ідеалі, вагомим інструментом отримання гарантій для ефективного розвитку своїх областей. Насправді ж, вони виконують функцію захисту інтересів певної групи в її протистоянні з іншими групами інтересів. Завдяки їм кожна земляцька спільнота отримує шанс «бути почутою на горі» владної піраміди. Найпоширенішою формою впливу цих груп інтересів є лобювання. Таким чином, система даних організацій стала реальним альтернативним та непублічним політичним майданчиком, де єдиним критерієм ефективності виявляється можливість домовитись. Це, вкотре, підтверджує штучність та театральність партійного протистояння періоду 1996 – 2009 рр. Інші, хоча і в чомусь подібні функції, виконують національно-культурні товариства. Найголовніше те, що вони також вмонтовані в загальну систему партій. Яскравий приклад – вже згадуване «Земляцтво Крим – Севастополь». Серед активних його членів та ідеологів бачимо Б. Зверобоева. Останній ще й член Російської Ради України, яка входить до «Совещания организаций русских соотечественников на Украине» у складі Українського товариства російської культури «Русь», «Російського Зібрання», Російської Громади України, ВГО «Російський Рух України» (РРУ) тощо. Всі ці об'єднання – активні учасники блоку панславністських партій України. Так, РРУ стала ядром партії «За Русь Єдину» (згодом Партія «Руський Блок» (2001 – 2002 рр.). На її базі було утворено виборчий блок партій за участі ПРБ, «Русько – Український Союз» (Русь) і партії СОЮЗ на виборах 2002 р. Дві останні на виборах 2006 р. увійшли до інших блоків. Перша з ПСПУ утворила виборчий блок Н. Вітренко «Народна опозиція». Інша, разом з партіями Соціалістична Україна, Слов'янською Партією, ПП «Вітчизна», увійшла до виборчого блоку «ЗА СОЮЗ». А в 2007 р. Партія «Союз» була вже членом гротескного виборчого утворення «КУЧМА» (Конституція – Україна – Честь – Мир – Антифашизм), ініційованого колишнім лідером Демсоюзу О. Волковим. До речі, у складі даного виборчого блоку була також партія ВО «Центр», яка на виборах 2006 р. входила до складу блоку «НЕ ТАК!» партій СДПУ(О), ВПО «Жінки за майбутнє», РПУ. До того ж очолював її на той час С. Гавриш, якого в 2007 р. введено до складу КСУ за квотою Президента, неформального і почесного лідера НСНУ та ГО «Сумське земляцтво» в м. Київ. Це не виняток. Подібні «ланцюжки» об'єднують майже всі Земляцтва та НКТ з партіями взагалі та політиками і державними інститутами зокрема.

Отже, завдяки існуванню сателітних об'єднань партії, з одного боку, можуть проводити роботу там, де це заборонено законом для них і дозволено громадським організаціям (державні установи, навчальні заклади, військові формування, судова гілка влади, підприємства). З іншого – залучати (принаймні робити вигляд, що вони цим займаються) якнайширший загал прибічників. Проте, найголовнішим стає те, що завдяки їм вся партійна система пов'язана в єдиний блок, де роль партій зведена до функцій публічних «бійців-гладіаторів» на втіху публіці – виборцям і громадянам країни. Справжні ж причини протистоянь носять не ідеологічний характер і є відлунням боротьби за можливі преференції від результатів перерозподілу влади. Таким чином, всі вони – і партії, і сателітні організації – ведуть «бурхливу» внутрішньопартійну бюрократичну діяльність з нульовим ККД. Головна мета – створення ілюзії присутності у суспільстві, заради одного: відволікти від дійсних цілей діяльності – боротьби за владу. Тобто обрана сучасними партіями організаційна конструкція повністю нівелює всяку самодіяльність та внутрішній потенціал пересічного члена партії. Принцип демократичного централізму паралізує будь-яке новаторство і низових ланок партій, і регіональних структур, що на перший щабель виводить виключно лідерів партій та їх оточення, робить їх чи не єдиними реально існуючими та діючими членами власних партій.

Джерела та література

1. Бондаренко С. В. Народний Рух України та його роль у національно-політичному житті наприкінці 80-х – на початку 90-х років ХХ століття : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України» / С. В. Бондаренко. — Чернівці, 2006. — 20 с.; Мардаренко О. В. Українсько-російські відносини у політичній діяльності Народного Руху України (1989 – 1998 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України» / О. В. Мардаренко — О., 2007. — 19 с.; Шановська О. А. Діяльність Народного Руху України з розробки національної програми та практичного втілення її в процесі державотворення (1989 – 1996 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України» / О. А. Шановська. — О., 2003. — 20 с.; Малиновський Р. І. Суспільно-політична діяльність Комуністичної партії України (1993 – 2004 рр.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України» / Р. І. Малиновський. — К., 2007. — 17 с.; Назарчук О. М. Відродження та розвиток соціал-демократичного руху в Україні в 90-х рр. ХХ ст. : дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : 07.00.01 «Історія України» / О. М. Назарчук. — К., 2003. — 236 с.; Слободян О. Т. Створення і діяльність Української республіканської партії. 1990 – червень 1996 рр. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук : спец. 07.00.01 «Історія України» / О. Т. Слободян. — К., 1998. — 17 с.
2. Ленін В. І. Повне зібрання творів / В. І. Ленін. — К. : Видавництво політичної літератури України, — 1970. — Т.7 : Лист до товариша про наші організаційні завдання. — 1 — 32 с.

3. Сталин Й. Вопросы ленинизма / Й. Сталин. — Л. : Государственное издательство политической литературы. Издание одиннадцатое. — М., 1945. — 611 с.
4. Давлетов О. Р. «Гітлерюгенд»: від «загону Адольфа Гітлера» до єдиної державної молодіжної організації «третього рейху» (1921 – 1939 рр.) : нариси / О. Р. Давлетов. — Запоріжжя : Просвіта, 2006. — 296 с.
5. Миллер С. Краткая история СДПГ. 1849 – 1990 / С. Миллер, Х. Поттхофф. — К. : Основні цінності, 2000. — 376 с.
6. Становлення «припартизованого» молодіжного руху та поширення профспілок як форми соціально-політичної активності студентської молоді // «Молода Україна: сучасний організований молодіжний рух та неформальна ініціатива» / [В. Кулик, Т. Голобуцка, А. Голобуцкий]. — Фонд «Відродження», 2000 р. Режим доступу: <http://golob.narod.ru/volshest.html>
7. Маніфест СПАС // Офіційний сайт Соціал-патріотичної асамблеї слов'ян. Режим доступу : <http://spas-edko.org.ua>
8. Рішення Координаційної ради НДО «Нова Україна» від 10 вересня 1998 р. // Постанови Політради, Політвиконкому, конференцій, з'їздів НДП, інші документи партії, аналітичні матеріали стосовно її діяльності, квітень – листопад 1998 р. // ВАРУ. — Ф. 45. — Оп. 22 — ДФ. — Од.зб. 47. — Спр. 06—26/06.
9. Інформація про роботу ВЖНДО «Дія» станом на 10 лютого 1999 р. // Постанови Політради, Політвиконкому, конференцій, з'їздів НДП, інші документи партії, аналітичні документи стосовно їх діяльності. (5 лютого – 25 грудня 1999 р.). ВАРУ. — Ф. 45. — Оп. 22 — ДФ. — Од.зб. 52.— Спр 06—26/06.
10. Постанова Політвиконкому НДП від 17 лютого 1999 р. «Про проект концепції створення організації пенсіонерів» // Постанови Політради, Політвиконкому, конференцій, з'їздів НДП, інші документи партії, аналітичні документи стосовно їх діяльності. (5 лютого – 25 грудня 1999 р.). ВАРУ. — Ф. 45. — Оп. 22 — ДФ. — Од.зб. 52. — Спр 06—26/06.
11. Робота з політичними партіями, профспілками та громадськими організаціями. Звіт Політради СДПУ(О) (1998 – 2003 рр.). Матеріали XVII з'їзду СДПУ(О). — К. : Виконком СДПУ(О), 2003. — 36 с.

Мороко В.В. Место и роль сателлитных организаций в партийном строительстве

Статья посвящена исследованию припартийных общественных организаций. В работе предлагается новое видение места и роли сателлитных организаций в партийном строительстве. Делается вывод о том, что выбранная современными партиями организационная конструкция полностью нивелирует всякую самостоятельность и внутренний потенциал рядового члена партии. Подчеркивается, что принцип демократического централизма парализует любое новаторство и низовых звеньев партий, и региональных структур, а на первый уровень выводит исключительно лидеров партий и их окружение, делает их единственными реально существующими и действующими членами собственных партий.

Ключевые слова: партия, партийное строительство, организации, землячества.

Moroko V. V. The place and role of satellite organizations in party building

The article investigates party NGOs. The paper proposes a new vision of the place and role of satellite organizations in party building. Done output that the parties selected contemporary organizational design completely eliminates all amateur and inner potential ordinary party member. It is stressed that the principle of democratic centralism paralyzed any innovation and grassroots party links, and regional structures. Emphasized on discrimination idea of civil society political parties.

Keywords: party, party building, youth organizations.

В. О. Жадько

МУЗИЧНИЙ НАРОДНИЙ СПІВ ЯК ОСНОВА УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРНОГО МИСТЕЦТВА

У статті в історичному контексті розповідається про формування музичного народного співу як основи українського фольклорного мистецтва. Народний спів визначено як особливий вид вокального мистецтва, що заснований на традиції фольклорного виконавства та має такі ознаки: етнічна і національна самобутність, взаємозв'язок з мовним діалектом, специфічна система виконавських засобів та прийомів, локально-регіональна своєрідність мовно-пісенних діалектів, тембральні особливості народних голосів.

Ключові слова: музика, народний спів, музична народна манера співу.

Важливим етапом у становленні українського музикознавства є поява кобзарства та лірництва в козацьку добу. Ці особливі народно-виконавські стилі виокремили цілу систему музичних прийомів: ретардація, імпровізаційність у відтворенні мотив – формул, епічність, «спадання» голосу з висхідними стрибками, речитативність, «голосільного» верхнього мотиву, зачину з викрику тощо.

Дослідницькі праці: Ф. Колесси, М. Лисенка, С. Грици, М. Львова та ін. відкривають нам давні традиції кобзарського музичного мистецтва, знайомлять зі специфікою народного виконавства, видатними постатями українських співців. Ґрунтовні дослідження фольклористів минулих століть та наших сучасників переконують, що саме з козацької доби музичний народний спів став професійним мистецтвом; почали з'являтися форми передачі народнопісенної традиції в колективному та індивідуальному напрямках. Д. Ревуцький називає кобзарське мистецтво «професійною творчістю» [1, с.58]. Від вчителя до учня відбувалось навчання особливостям традиційного співу з обов'язковим збереженням стилістики народних пісень та додаванням власної імпровізації.